

Notitie zienswijzen ontwerpbestemmingsplan 'Rangeerterrein Kijfhoek'.

1. Inleiding

Het ontwerpbestemmingsplan 'Rangeerterrein Kijfhoek' heeft van 29 september tot en met 9 november 2011 ter inzage gelegen. Hieraan voorafgaand heeft een publicatie plaatsgevonden in het Stadsnieuws van de Combinatie en in de Staatscourant. Binnen de termijn van terinzagelegging was een ieder in de gelegenheid om een zienswijze kenbaar te maken, zowel schriftelijk als mondeling. Bij brief van 9 november 2011 ontvangen op 10 november 2011, heeft de directeur-inspecteur van het Inspectoraat-Generaal VROM (hierna: VROM-Inspectie) een zienswijze kenbaar gemaakt. De zienswijze is binnen de termijn van de terinzagelegging verzonden en binnen een week na afloop van de terinzagetermijn ontvangen. De VROM-Inspectie is daarmee ontvankelijk in zijn zienswijze. In deze notitie zal de zienswijze inhoudelijk worden behandeld. Deze notitie vat allereerst de zienswijze samen. Vervolgens gaat het in op het standpunt van de gemeente naar aanleiding van de zienswijze. De notitie sluit af met een conclusie.

2. Samenvatting zienswijze

De zienswijze richt zich op de verantwoording van het Groepsrisico (hierna: GR), zoals gedocumenteerd in de notitie 'Verantwoording Groepsrisico'. Deze notitie heeft tegelijkertijd met het ontwerp ter inzage gelegen en is onderdeel van de toelichting van het bestemmingsplan. Deze notitie bevat een verantwoording die onder meer ingaat op de aspecten bereikbaarheid en beheersbaarheid. De VROM-Inspectie concludeert dat de aanwijsbeschikking bedrijfsbrandweer aan Prorail als eindresultaat heeft dat per 1 januari 2012 voldoende bluswatervoorzieningen op het rangeerterrein aanwezig zijn en dat de bereikbaarheid van het gebied adequaat is. Echter de interne bereikbaarheid (de bereikbaarheid tussen sporen) wordt op dit moment nog onvoldoende geacht. Verwezen wordt naar het incident op 14 januari 2011. Opgemerkt wordt dat op dit moment door ProRail in overleg met Brandweer Zwijndrechtse Waard en de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid een onderzoek wordt uitgevoerd naar de mogelijkheden om de (interne) bereikbaarheid te verbeteren. De VROM-Inspectie verzoekt in de zienswijze om bij de vaststelling van het bestemmingsplan de resultaten van dit onderzoek - en met name de maatregelen - in de verantwoording van het GR vast te leggen.

3. Standpunt gemeente

Rondom de bereikbaarheid op het rangeerterrein Kijfhoek lopen drie trajecten die elkaar beïnvloeden. Het gaat om:

- De aanwijzing 'bedrijfsbrandweer';
- De revisievergunning Wet milieubeheer.
- Het bestemmingsplan 'Rangeerterrein Kijfhoek';

3.1 AANWIJZING 'BEDRIJFSBRANDWEER'

Door het college van burgemeester en wethouders is aan ProRail een zogeheten 'aanwijzing bedrijfsbrandweer' gegeven. Op basis van deze aanwijzing is ProRail gehouden om per 1 januari 2012 op het rangeerterrein te beschikken over een operationele bedrijfsbrandweer. De aanwijzing voorziet er tevens in dat per 1 januari 2012 voldoende bluswatervoorzieningen op het rangeerterrein zijn en dat de bereikbaarheid van het gebied adequaat is. De aanwijzing bevat ook kwaliteitseisen waaraan de bedrijfsbrandweer dient te voldoen. Deze eisen zijn opgenomen in de aanwijsbeschikking en de bijbehorende 'Algemene Bepalingen voor bedrijfsbrandwerven vallend onder artikel 13 Brandweerwet 1985' (hierna: algemene bepalingen). Onder voorschrift 1.1 van de aanwijsbeschikking en onder 8.5 van de algemene bepalingen is opgenomen dat de operationele basissterkte binnen 6 minuten na de melding op elke locatie binnen het rangeerterrein aanwezig moet zijn. Hiermee wordt beoogd dat binnen 6 minuten na alarmering van het incident te allen tijde een operationele basissterkte aanwezig en voor inzet gereed op de opstelplaats van de incidentlocatie is. Hieraan ligt de volgende afweging ten grondslag: De aanwijzing is gebaseerd op incidentscenario's die dienen voor het bepalen van noodzakelijke materialen en middelen en daaraan gekoppeld tijd-/tempofactoren. In de praktijk blijkt de afstand tussen de opstelplaats en sommige incidentlocaties zodanig dat niet voldaan wordt aan het '6-minutencriterium'. ProRail, Brandweer Zwijndrechtse Waard en Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid werken gezamenlijk aan alternatieven waarmee dit knelpunt kan worden opgelost.

In voorkomende gevallen kan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio¹ bestuurlijke handhavingsmiddelen in te zetten om het '6-minutencriterium' af te dwingen.

¹ Voorheen was het college van burgemeester en wethouders bevoegd om handhavend op te treden. Gelet op het feit dat de Brandweerwet is opgegaan in de Wet veiligheidsregio's, is de handavingsbevoegdheid bij het Bestuur van de veiligheidsregio komen te liggen.

3.2 REVISIEVERGUNNING WET MILIEUBEHEER

Om dit moment ligt een ontwerp van de op de Wet milieubeheer gebaseerde revisievergunning ter inzage. Per 1 oktober 2010 is het college het bevoegd gezag geworden voor de vergunningverlening. Gedeputeerde Staten zijn nog steeds verantwoordelijk voor het toezicht en de handhaving. Het betreft nog een “oude” Wm-vergunningprocedure waarvoor een aanvraag is ingediend vóór de inwerkingtreding van de Wabo. Daarom dient deze vraag nog afgehandeld te worden door Gedeputeerde Staten. In het licht van de zienswijze van de VROM-Inspectie is het van belang om de aan de revisievergunning verboden voorschriften te noemen. In onderdeel D van deze voorschriften is onder 1 bepaald: ‘Voor de gehele inrichting dient [...], een [...] actueel en operationeel Veiligheidsplan aanwezig te zijn met als doel branden en emissies van gevaarlijke stoffen effectief te kunnen bestrijden en effecten te kunnen beperken.’ De ontwerp revisievergunning geeft vervolgens aan binnen welke termijnen dit Veiligheidsplan dient te worden overgelegd. In onderdeel D van de voorschriften is onder 2 sub a bepaald: ‘Het Veiligheidsplan moet binnen 6 maanden na het van kracht worden van de beschikking ter goedkeuring aan het bevoegd gezag worden overlegd [...], tenzij het gezamenlijke traject van de gemeente Zwijndrecht en ProRail in het kader van een aanwijsbeschikking Kijfhoek nog niet tot een aangepast bedrijfsbrandweerrapport heeft geleid. In dit laatste geval moet het Veiligheidsplan binnen 2 maanden na de afsluiting van het gezamenlijke traject maar uiterlijk 31-12-2012 ter goedkeuring aan het bevoegd gezag worden overlegd en in afschrift te worden gestuurd naar de commandant van de gemeentelijke Brandweer te Zwijndrecht.’ Het ontwerp van de revisievergunning beoogt ook inhoudelijke eisen te stellen aan het Veiligheidsplan. In het licht van de zienswijze is het van belang om te vermelden dat in de voorschriften in onderdeel D onder 2 sub a bepaald: ‘Het Veiligheidsplan dient minimaal informatie te bevatten over: [...] de verbetering van de bereikbaarheid van de sporen binnen de inrichting voor in- en externe noodorganisaties en (overheids)hulpdiensten in verband met de incidentenbestrijding bij calamiteiten.’

Tevens worden in onderdeel C van de voorschriften ten aanzien van treinen beladen met een aantal met name genoemde stoffen of stofcategorieën nadere eisen gesteld met betrekking tot interne bereikbaarheid. Zo is bepaald: voor treinen beladen met: [...] dienen in overleg met de brandweer sporen aangewezen te worden waarop deze treinen moeten worden geplaatst, indien sprake is van het langer dan 4 uur overstaan of het parkeren van deze treinen. Daarbij dient rekening gehouden te worden met de bereikbaarheid van de sporen voor de hulpdiensten. [...] Voor treinen met stoffen als bedoeld in voorschrift C8 geldt dat: [...] bij het overstaan / parkeren daarvan, de direct naastgelegen sporen vrij moeten worden gehouden [...].

Met bovengenoemde voorschriften is de gemeente van mening dat de interne bereikbaarheid voldoende is geborgd. Deze voorschriften kunnen in voorkomende gevallen door het college worden gehandhaafd door de inzet van bestuurlijke middelen.

3.3 TUSSENCONCLUSIE

De aanwijzing bedrijfsbrandweer bevat ten aanzien van de (interne) bereikbaarheid een doelvoorschrift voor de bereikbaarheid op het rangeerterrein. Het ontwerp van de revisievergunning zal – na definitieve vaststelling – ProRail verplichten tot het opstellen van een veiligheidsplan, met een uiterste datum van indiening 31 december 2012. Dat plan zal beschrijven met welke concrete maatregelen ProRail zal voldoen aan het doelvoorschrift uit de aanwijzing. Het Veiligheidsplan behoeft goedkeuring van het college.

Voorts bevat de vergunning een aantal nadere eisen aan de bedrijfsvoering die betrekking hebben op de adequate bereikbaarheid tussen de sporen.

3.4 BESTEMMINGSPLAN 'RANGEERTERREIN KIJFHOEK'

De gemeente is gehouden op basis van de Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2013 te beschikken over actuele bestemmingsplannen (actualisatieplicht). Dit houdt in dat op 1 juni 2013 bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar. Om aan deze wettelijke verplichting te voldoen, geeft de gemeente uitvoering aan de zogeheten 'inhaalslag bestemmingsplannen'. Het bestemmingsplan 'Rangeerterrein Kijfhoek' maakt onderdeel uit van deze inhaalslag.

De VROM-Inspectie verzoekt nu om bij de vaststelling van het bestemmingsplan de resultaten van het onderzoek naar maatregelen die de interne bereikbaarheid verbeteren vast te leggen in de verantwoording groepsrisico en tevens vast te leggen wanneer de maatregelen worden uitgevoerd.

Wanneer de gemeente in het bestemmingsplan overgaat tot het concreet beschrijven van maatregelen die de bereikbaarheid verbeteren – zoals de zienswijze vraagt -, moet de gemeente het thans in uitvoering zijnde onderzoek, het Veiligheidsplan en de goedkeuring van het Veiligheidsplan afwachten. Dit betekent een forse vertraging in de planprocedure, waardoor de wettelijk verplichte actualisatie van het bestemmingsplan onder druk komt te staan.

Voorts heeft dit concreet beschrijven geen toegevoegde waarde omdat de verbetering van de (interne) bereikbaarheid reeds is geregeld en geborgd in de aanwijzing, revisievergunning en het Veiligheidsplan.

4. Eindconclusie

Vaststaat dat op dit moment de (interne) bereikbaarheid op het rangeerterrein voor hulpdiensten onvoldoende is. De 'aanwijzing bedrijfsbrandweer' in samenhang met de revisievergunning en het hieruit voortvloeiende Veiligheidsplan, dat uiterlijk op 31 december 2012 moet zijn ingediend, borgt een verbetering van de bereikbaarheid tussen de sporen. Met deze borging is er geen aanvullende noodzaak om met de bestemmingsplanprocedure af te wachten totdat inzicht bestaat in de concrete maatregelen die de bereikbaarheid verbeteren, althans deze maatregelen in de verantwoording van het groepsrisico – concreet - te beschrijven. Wel is het opportuun om de verantwoording van het groepsrisico uit te breiden, waarbij aan de hand van de 'aanwijzing bedrijfsbrandweer' in samenhang met de revisievergunning en het Veiligheidsplan wordt aangegeven dat er voldoende borging is de (interne) bereikbaarheid op termijn zal worden verbeterd. De notitie groepsverantwoording is hierop aangepast. Hiermee wordt naar de mening van de gemeente afdoende voldaan aan het criterium dat het plan voldoet aan een goede ruimtelijke onderbouwing.

Met de genoemde aanpassing van de notitie groepsrisicoverantwoording is er geen noodzaak om de bestemmingsplanprocedure aan te houden. Gelet op het bovenstaande is de zienswijze van de VROM-Inspectie deels:

- gegrond te verklaren, omdat de gemeente aanleiding ziet in de zienswijze om de verantwoording van het groepsrisico aan te passen;
- ongegrond te verklaren, omdat de gemeente geen aanleiding ziet om concrete maatregelen die de interne bereikbaarheid verbeteren in de verantwoording van het groepsrisico te beschrijven.